

MILLIY IQTISODIYOTNI JADAL RIVOJLANTIRISH VA YUQORI O‘SISH
SURATLARINI TAMINLASH

Boboyeva Sitora Ro‘zimaxmadovna

Termiz davlat pedagogika instituti o‘qituvchisi

Xurramova Barchinoy

Termiz davlat pedagogika instituti magistranti

ANNOTATSIYA: Mazkur maqolada milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va barqaror yuqori iqtisodiy o‘shish sur‘atlarini ta‘minlashning nazariy asoslari hamda amaliy mexanizmlari tahlil etiladi. Unda iqtisodiy islohotlarning mazmun-mohiyati, raqobatbardosh iqtisodiy muhitni shakllantirish, investitsiya faolligini oshirish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish va inson kapitalini rivojlantirishning iqtisodiy o‘shishdagi o‘rni yoritilgan. Shuningdek, davlatning makroiqtisodiy siyosati, xususiyl sektorini qo‘llab-quvvatlash va tashqi iqtisodiy aloqalarni kengaytirish orqali milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta‘minlash masalalariga alohida e‘tibor qaratilgan.

KALIT SO‘ZLAR: Milliy iqtisodiyot, iqtisodiy o‘shish, jadal rivojlanish, investitsiya, innovatsiya, raqobatbardoshlik, makroiqtisodiy barqarorlik, inson kapitali, iqtisodiy islohotlar.

Bugungi globallashuv sharoitida milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o‘shish sur‘atlarini ta‘minlash har bir davlat oldida turgan eng muhim strategik vazifalardan biri hisoblanadi. Jahon bozorida raqobatning kuchayishi, texnologik taraqqiyotning tezlashuvi hamda iqtisodiy resurslardan samarali foydalanish zarurati mamlakatlar iqtisodiy siyosatida tub islohotlarni amalga oshirishni taqozo etmoqda.

Milliy iqtisodiyotning barqaror va yuqori sur‘atlarda rivojlanishi aholi farovonligini oshirish, yangi ish o‘rinlarini yaratish, ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash va davlatning iqtisodiy mustaqilligini ta‘minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bois, iqtisodiy o‘shishni ta‘minlovchi omillarni aniqlash, ularni amaliyotga tatbiq etish mexanizmlarini ishlab chiqish va samaradorligini oshirish dolzarb ilmiy-amaliy masala hisoblanadi.

Mazkur maqolada milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirishga xizmat qiluvchi asosiy yo‘nalishlar hamda yuqori iqtisodiy o‘shish sur‘atlariga erishishning ustuvor omillari atroflicha tahlil qilinadi.

Milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o‘shish sur‘atlarini ta‘minlash ko‘p qirrali va murakkab jarayon bo‘lib, u iqtisodiy siyosatning izchil olib borilishi, tarkibiy

“CONFERENCE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES IN SCIENTIFIC INNOVATIVE RESEARCH”

Volume 02. Issue 09. December 2025

islohotlarning chuqurlashtirilishi hamda zamonaviy rivojlanish omillaridan samarali foydalanishni talab etadi. Ushbu jarayonda makroiqtisodiy barqarorlikni saqlash, iqtisodiyot tarmoqlarini diversifikatsiya qilish va raqobatbardosh ishlab chiqarishni yo‘lga qo‘yish muhim ahamiyatga ega.

Avvalo, makroiqtisodiy barqarorlik iqtisodiy o‘shishning asosiy sharti hisoblanadi. Barqaror pul-kredit va fiskal siyosat yuritilishi inflyatsiya darajasini nazorat qilish, davlat byudjeti muvozanatini ta‘minlash va moliyaviy tizim barqarorligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Makroiqtisodiy muhitning barqarorligi tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish, uzoq muddatli investitsiyalarni jalb etish va iqtisodiy xavflarni kamaytirish imkonini beradi.

Ikkinchidan, milliy iqtisodiyotning jadal rivojlanishida investitsiya faolligini oshirish muhim o‘rin tutadi. Ichki va tashqi investitsiyalarni jalb etish uchun qulay investitsiya muhiti yaratish, mulk huquqini himoyalash, qonunchilik barqarorligini ta‘minlash va infratuzilmani rivojlantirish zarur. Ayniqsa, ishlab chiqarish tarmoqlariga yo‘naltirilgan investitsiyalar iqtisodiyotning real sektorini mustahkamlab, qo‘shimcha qiymat yaratish va eksport salohiyatini oshirishga xizmat qiladi.

Uchinchidan, iqtisodiy o‘shishni ta‘minlashda innovatsion rivojlanish va raqamli texnologiyalarni joriy etish muhim omil hisoblanadi. Ilm-fan, ta‘lim va ishlab chiqarish integratsiyasini kuchaytirish, startap loyihalarni qo‘llab-quvvatlash va yuqori texnologiyali mahsulotlar ishlab chiqarishni rivojlantirish orqali mehnat unumdorligini oshirish mumkin. Innovatsion iqtisodiyot shakllanishi milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini sezilarli darajada oshiradi.

To‘rtinchidan, inson kapitalini rivojlantirish iqtisodiy o‘shishning barqarorligini ta‘minlovchi asosiy omillardan biridir. Ta‘lim sifatini oshirish, kasbiy tayyorgarlik tizimini zamonaviy talablar asosida takomillashtirish hamda sog‘liqni saqlash tizimini rivojlantirish orqali malakali va raqobatbardosh kadrlar tayyorlanadi. Inson kapitaliga yo‘naltirilgan investitsiyalar uzoq muddatda iqtisodiy samaradorlikni oshiradi va ijtimoiy farovonlikni ta‘minlaydi.

Beshinchidan, xususiyl sektorini rivojlantirish va tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash milliy iqtisodiyotning jadal o‘shishida muhim ahamiyat kasb etadi. Kichik biznes va xususiyl tadbirkorlik subyektlari iqtisodiyotda moslashuvchanlikni ta‘minlab, yangi ish o‘rinlarini yaratadi hamda ichki bozorni to‘ldirishda muhim rol o‘ynaydi. Shu bois,

“CONFERENCE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES IN SCIENTIFIC INNOVATIVE RESEARCH”

Volume 02. Issue 09. December 2025

ma'muriy to'siqlarni qisqartirish, soliqqa tortish tizimini soddalashtirish va moliyaviy resurslarga kirishni kengaytirish zarur.

Shuningdek, tashqi iqtisodiy aloqalarni rivojlantirish va eksport salohiyatini oshirish yuqori iqtisodiy o'sish sur'atlarini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. Xalqaro savdo munosabatlarini kengaytirish, yangi bozorlarni o'zlashtirish va eksport mahsulotlarining raqobatbardoshligini oshirish orqali milliy iqtisodiyotning ochiqligi va barqarorligi ta'minlanadi.

Umuman olganda, milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o'sish sur'atlariga erishish kompleks yondashuvni talab etadi. Makroiqtisodiy barqarorlik, investitsiya va innovatsiyalar, inson kapitali, xususiy sektor rivoji hamda tashqi iqtisodiy aloqalarning uyg'unligi iqtisodiy o'sishning asosiy omillari sifatida namoyon bo'ladi.

Xulosa qilib aytganda, milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o'sish sur'atlarini ta'minlash davlat iqtisodiy siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Iqtisodiy o'sishning barqarorligi va samaradorligi, avvalo, makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash, iqtisodiyot tarmoqlarini diversifikatsiya qilish hamda raqobatbardosh ishlab chiqarishni rivojlantirish bilan bevosita bog'liqdir.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, investitsiya muhitini yaxshilash, innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlash va raqamli texnologiyalarni keng joriy etish iqtisodiy o'sish sur'atlarini sezilarli darajada oshirish imkonini beradi. Shu bilan birga, inson kapitaliga yo'naltirilgan investitsiyalar, ya'ni ta'lim va sog'liqni saqlash tizimining rivoji uzoq muddatli iqtisodiy taraqqiyotning muhim omili hisoblanadi.

Xususiy sektor va tadbirkorlikni rivojlantirish, kichik biznesni qo'llab-quvvatlash hamda tashqi iqtisodiy aloqalarni kengaytirish orqali milliy iqtisodiyotning moslashuvchanligi va barqarorligi ta'minlanadi. Demak, milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish kompleks yondashuvni talab etib, iqtisodiy islohotlarning izchil amalga oshirilishi yuqori o'sish sur'atlariga erishishda muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. O'zbekistonni rivojlantirish strategiyasi. – Toshkent, 2022.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari to'plami. – Toshkent.
3. Qodirov A., Tursunov B. Milliy iqtisodiyot va uning rivojlanish yo'nalishlari. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.
4. Xodiev B. Yu. Iqtisodiy nazariya. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2019.

**“CONFERENCE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES IN
SCIENTIFIC INNOVATIVE RESEARCH”**

Volume 02. Issue 09. December 2025

5. Rasulov S. Makroiqtisodiy barqarorlik va iqtisodiy o‘shish. – Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2021.
6. Todaro M., Smith S. Economic Development. – Pearson Education, 2020.
7. Samuelson P., Nordhaus W. Economics. – McGraw-Hill Education, 2019.
8. Jahon banki va Xalqaro valyuta jamg‘armasi hisobotlari (World Bank, IMF).

**Research Science and
Innovation House**